

PRESENTACIÓ

El dia 7 de març de 1968, coincidint amb l'antiga festa de Sant Tomàs d'Aquino, era erigida canònicament per la Santa Seu la Facultat de Teologia de Barcelona. Això vol dir que el proppassat 7 de març ha complert 50 anys. El desig creixent de dotar Catalunya d'una institució eclesiàstica d'estudis teològics que correspongués al seu nivell cultural i a la seva importància social i política, i que respongués alhora a les seves peculiaritats històriques i actuals, va intensificar el treball promotor; ara fa cinquanta anys, d'una Facultat de Teologia a partir de dues institucions ja existents: el centre d'estudis teològics de Sant Cugat del Vallès, regentat per la Companyia de Jesús, i el Seminari de Barcelona. En aquells moments, l'Arquebisbe de Barcelona era Mons. Marcelo González i el Prepòsit General de la Companyia de Jesús era el P. Pedro Arrupe. Aquest procés va originar una configuració de la Facultat de Teologia de Barcelona en dues seccions: la Secció Sant Francesc de Borja, amb seu a Sant Cugat, i la Secció Sant Pacià, amb seu a Barcelona. El propòsit de les dues Seccions fou, des del començament, la col·laboració mútua i arribar a una reunió de totes les forces que treballen a Catalunya en el camp teològic i en les altres ciències afins.

Més tard, concretament el curs 1984-1985, desaparegueren les dues seccions i es formà un claustre de professors unitari, passant-se a anomenar Facultat de Teologia de Catalunya, promoguda pels Bisbats amb seu a Catalunya, la Companyia de Jesús i la Unió de Religiosos de Catalunya. La progressiva concentració en la Facultat de Teologia dels professors i dels alumnes de gairebé tots els seminaris i cases d'estudi de religiosos permeteren aglutinar tot un treball d'investigació, docència, col·laboració amb les Esglésies particulars i amb l'Església universal, fent-se visible la identitat de la Facultat de Teologia com una aportació de qualitat universitària en l'àmbit eclesial, cultural i polític de Catalunya, al servei específic del diàleg entre la fe i la cultura.

Darrerament, la Facultat ha estat incorporada a l'Ateneu Sant Pacià, institució acadèmica de grau superior per a les ciències eclesiàstiques i les que hi estan relacionades, canònicament erigit per mitjà del Decret de la Congregació per a l'Educació Catòlica d'1 d'octubre de 2015. La finalitat de l'Ateneu Sant Pacià és aglutinar les Facultats Eclesiàstiques de Teologia de Filosofia i d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí i, si cal, altres institucions acadèmiques de grau superior per a les ciències eclesiàstiques que poguessin sorgir.

La Facultat de Teologia, ha estat la Facultat mare de totes aquestes institucions acadèmiques. De fet l'any 1988, a partir del Departament de Filosofia de la Facultat de Teologia, es creà la Facultat de Filosofia de Catalunya; i, a partir del Departament d'Història es creà l'any 2014 la Facultat Antoni Gaudí. Però, a més, de la Facultat de Teologia han anat sorgint una munió de centres que encara actualment segueixen tutelats per la mateixa Facultat. Per ordre cronològic cal indicar, en primer lloc, el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca, afiliat a la Facultat des de l'any 1971. Tot seguit, els dos instituts incorporats a la Facultat que imparteixen matèries de segon i tercer cicle —licenciatura o màster i doctorat—, d'una banda l'Institut de Teologia Fonamental, amb seu a Sant Cugat i erigit l'any 1985, i, d'altra banda, l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, creat un any més tard. Finalment, a partir de l'any 1996, foren creats sis Instituts Superiors de Ciències Religioses repartits per la geografia de Catalunya i Mallorca, alguns d'ells provinents d'Instituts diocesans de teologia ja existents: A l'any 1996, es crearen els Instituts de Tarragona, Girona, Lleida, Vic i Mallorca i, un any més tard, el de Barcelona, tots ells vinculats a la Facultat de Teologia. Amb la creació d'aquests instituts s'obria àmpliament l'oferta teològica dirigida especialment als laics.

La Facultat de Teologia de Catalunya se sent orgullosa d'aquests 50 anys i del servei que ha prestat a les Esglésies amb seu a Catalunya i Mallorca. No podem obviar que aquesta institució acadèmica és fruit del Concili Vaticà II. Neix en l'immediat postconcili, quan els projectes eren de posar una Església més al dia, més propera a la realitat del món i de la cultura amb diàleg amb el món i la ciència. L'esperit de la Facultat, malgrat les seves llums i ombres, sempre ha estat aquest. De fet, el servei que la teologia ha de prestar en tot moment és fer significatiu l'acte de creure. En aquest sentit, la teologia és reflexió científica i, per tant, disciplina universitària, en tant que és conduïda críticament, és a dir, conscient dels seus pressupòsits i de les seves exigències, sempre en diàleg amb les altres ciències humanes. Per a aquesta comesa, ha d'oferir un mètode específic i presentar una reflexió sistemàtica, és a dir, ori-

PRESENTACIÓ

entada cap a una comprensió coherent i creïble de les veritats revelades en la seva relació amb el centre de la fe, que és el misteri de Déu.

Amb il·lusió renovada, la Facultat de Teologia vol continuar prestant aquest servei eclesial, sempre en diàleg amb la cultura i el món d'avui, perquè, al capdavant, la seva finalitat última és posar-se al servei de l'home en la recerca del sentit últim de la seva vida.*

Dr. Joan PLANELLAS I BARNOSELL

Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya – AUSP

* A continuació, en les pàgines que segueixen, reproduïm el contingut de la Jornada commemorativa del 50è aniversari de la Facultat de Teologia de Catalunya (1968-2018), que va tenir lloc el dimecres, dia 7 de març de 2018.